

ÜSİMP ULUSAL Kongresi - Fuarı - Sempozyumu

Değişen Küreselleşmede Sürdürülebilir Üretim için ÜSİ

DEĞİŞEN KÜRESELLEŞME VE AKADEMİK ETKİLERİ

Küreselleşmede Sorunlar ve Üniversiteler

Prof. Dr. M. İrşadi Aksun
Özyeğin Üniversitesi

27-28 Kasım 2025 | ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi, Ankara

www.usimppatentfuari.org.tr | usimp@usimp.org.tr | [in usimpplatformu](https://www.instagram.com/usimpmerkez) | [f usimp.platformu](https://www.facebook.com/usimp.platformu) | [t usimpplatformu](https://www.twitter.com/usimpplatformu) | [i usimpmerkez](https://www.instagram.com/usimpmerkez)

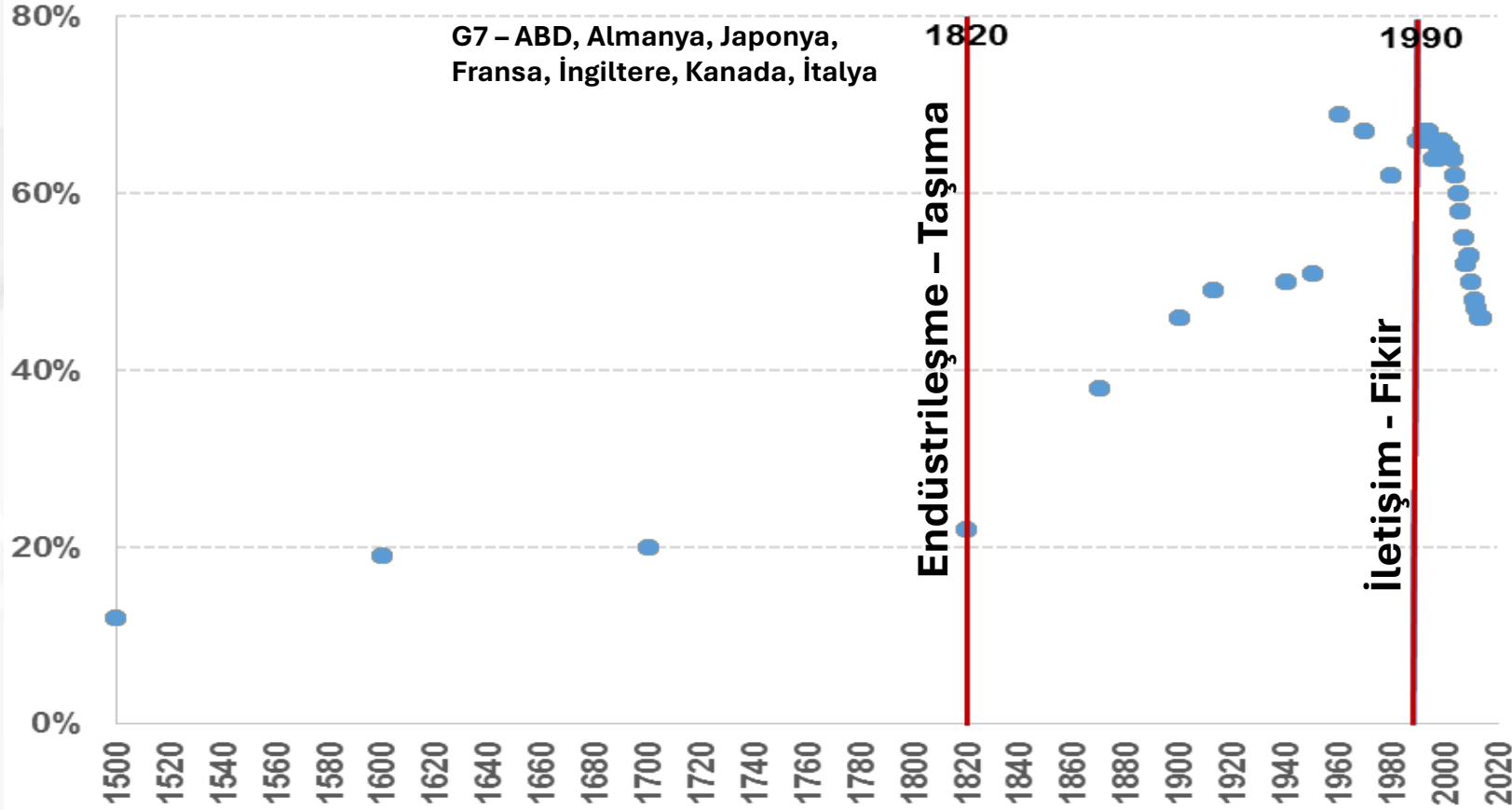
ÜSİMP ULUSAL Kongresi - Fuarı - Sempozyumu

Değişen Küreselleşmede Sürdürülebilir Üretim için ÜSİ

Nasıl bir dünyada yaşıyoruz?

- **Küreselleşmeden kaynaklı sorunlar**
 - **Ticaret savaşları**
- **Demografi**
 - **Göç, Yaşlanma ve Sağlık**
- **İklim Değişikliği**
 - **Sürdürülebilirlik**
- **Dijital Dönüşüm**
 - **Büyük Veri**
 - **Yapay Zeka**

Dünya Gelirindeki G7 Payı

Ekonomik Sistemler

1700 - 1750 Tarım

1750 - 1970 Endüstri

1970 - 1990 Hizmet

1990 - Bilgi

2005 - 2015 Dijital

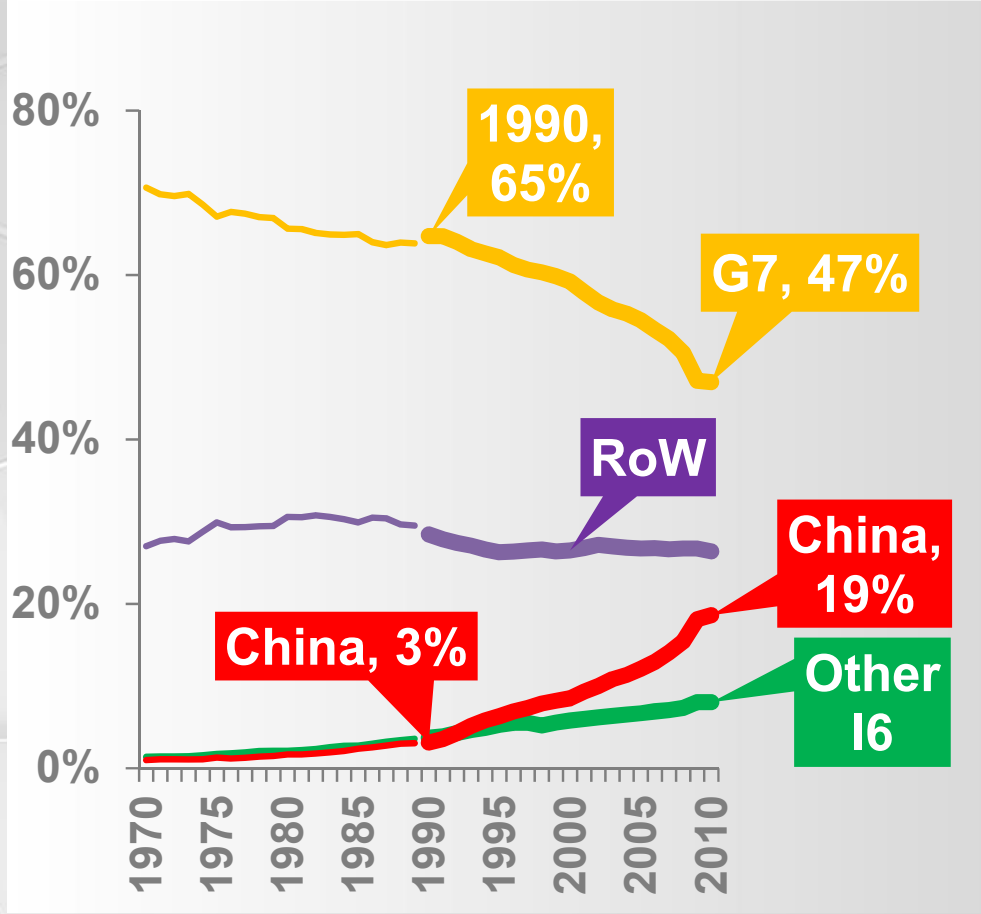
2015 - 2020 B. Veri

2020 - Y. Zeka

İnsan Kaynağı

Küreselleşme Etkisi*

Üretim Payı

G7 – USA, Germany, Japan, France, Britain, Canada, Italy
I6 – China, Korea, India, Poland, Indonesia, Thailand

Küreselleşme

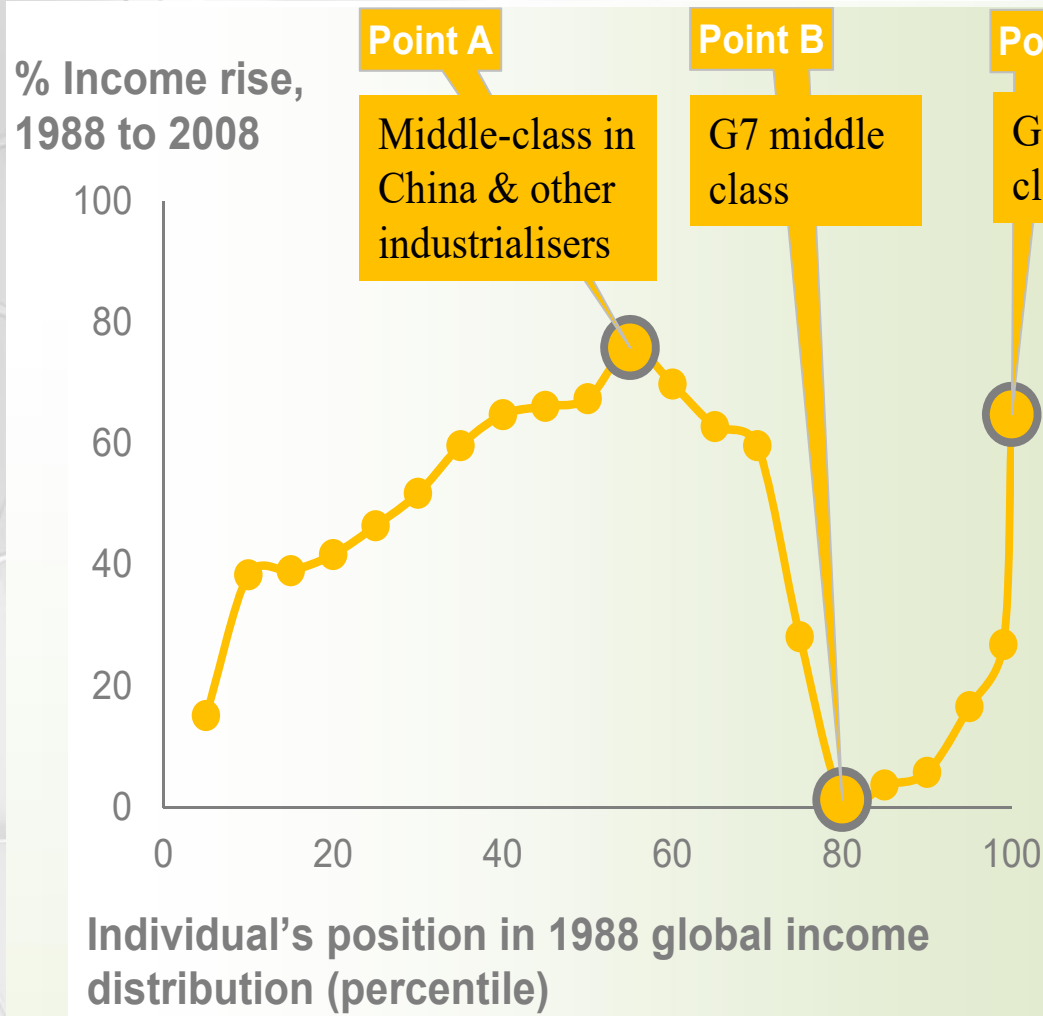
❖ G7 için yıkıcı:

- Standart işlerin payı düştü
- Bilgi'nin payı arttı

❖ gelişen pazarlarda yapıcı:

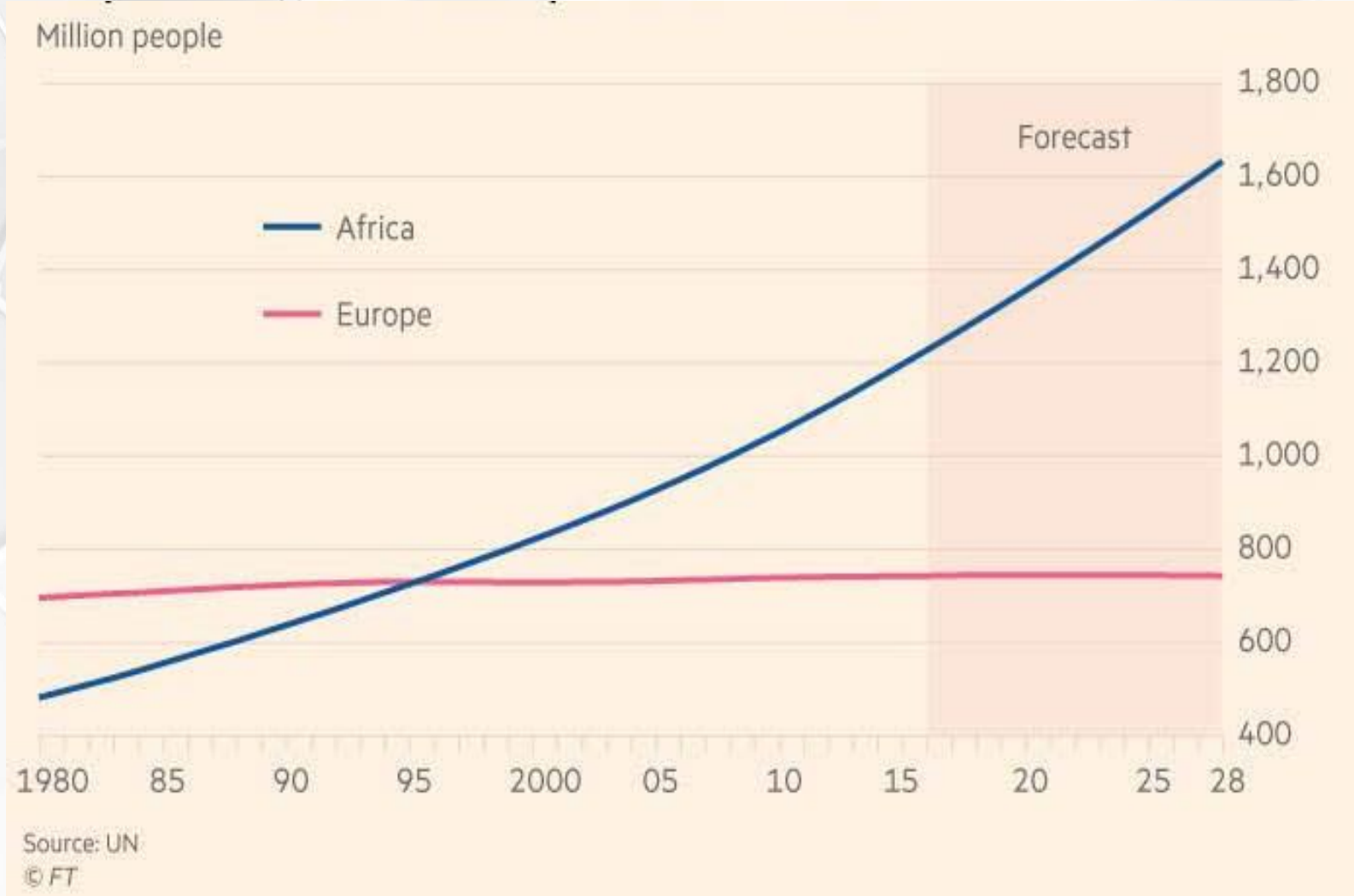
- Orta sınıf gelişti
- 650 M yoksulluktan kurtuldu

Küreselleşme Etkisi*

- Points A & B:
 - Knowhow moves to Factory-Economy workers.
- Point C:
 - G7 knowledge owners prosper.
- Other poor nations puzzled:
 - Why not growing like China?

Küresel Demografik Dönüşüm

BM verilerine göre

Avrupa'nın nüfusu yaklaşık 740M, ve artması beklenmiyor

Afrika: medyan yaş 20

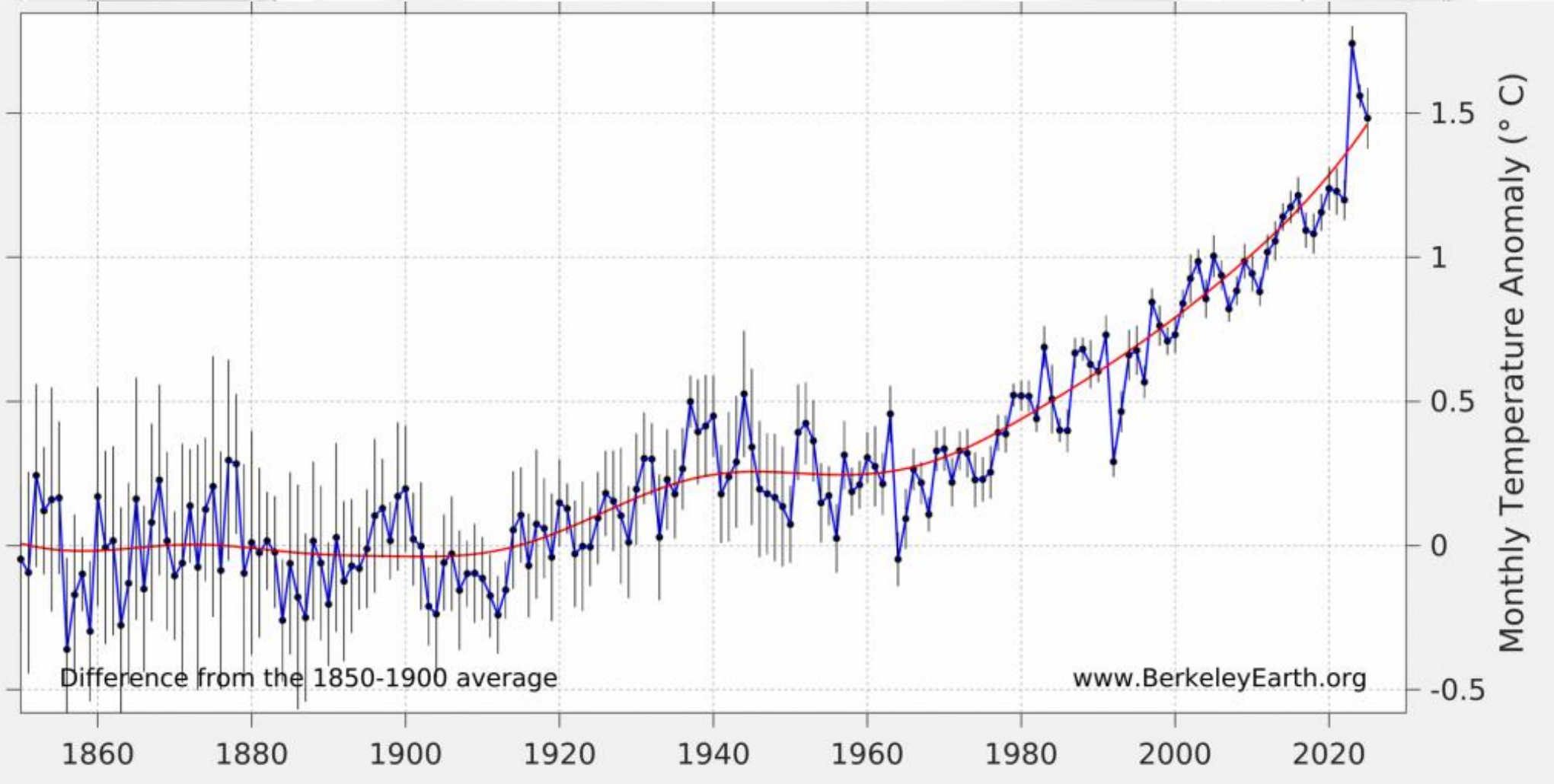
Avrupa: medyan yaş 43

ÜSİMP ULUSAL Kongresi - Fuarı - Sempozyumu

Değişen Küreselleşmede Sürdürülebilir Üretim için ÜSİ

Küresel Isınma (1850-2025*)

* Berkeley Earth's 2022 Global Temperature Change

Yapay Zeka

IBM'in geliştirdiği **Deep Blue**, dünya satranç şampiyonu **Garry Kasparov'u 1997 yılında** mağlup etti.

GO

- 19×19'luk bir tahta üzerinde oynanır
- Kökeni 2500 yılı aşan bir oyun
- Bilinen en karmaşık iki kişilik oyun
- Oyunun tüm olası pozisyonları
 - Satranç $\sim 10^{43}$ – Deep Blue 1997
 - Go $\sim 10^{170}$ – AlphaGo Master 2017

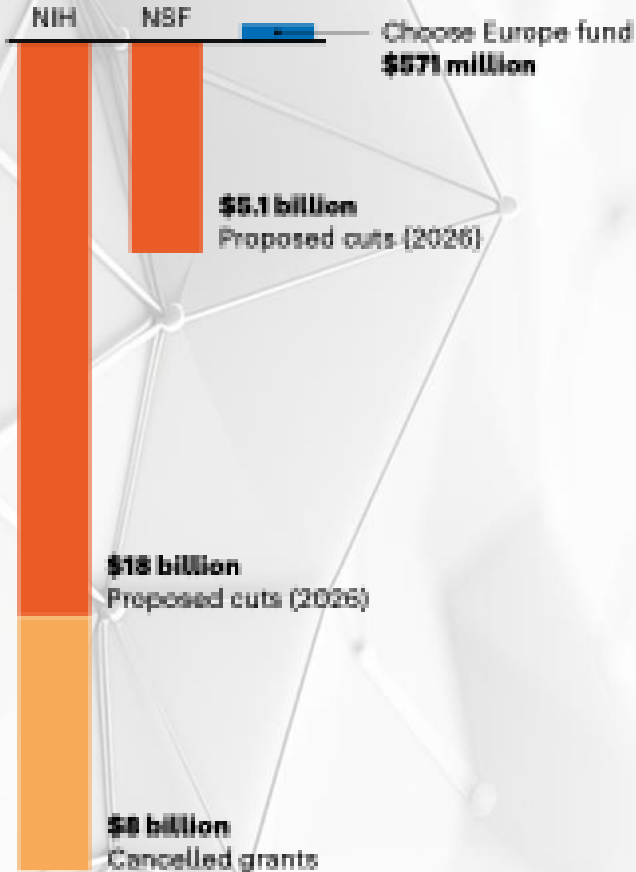

Kasım 2022, ChatGPT ile yeni bir YZ dönemi başladı

Model	Şirket	İlk sürüm	Yorum
ChatGPT	OpenAI	Kasım 2022	Global breakthrough chat interface
LLaMA 1	Meta	Şubat 2023	Start of open-source boom
Claude 1	Anthropic	Mart 2023	Safety-first LLM
PaLM 2	Google	Mayıs 2023	Powering Bard at the time
Bard	Google	Mart 2023	Replaced by Gemini
GPT-4	OpenAI	Mart 2023	Strong reasoning
LLaMA 2	Meta	Temmuz 2023	Commercial license
Gemini	Google	Şubat 2024	Fully multimodal
Claude 3	Anthropic	Mart 2024	Leading performance
GPT-4o	OpenAI	Mayıs 2024	Real-time multimodal
LLaMA 3	Meta	Nisan 2024	Open-weight leader
Grok 2	xAI	2024	For X platform

Fırsatlar

ABD 2025

Üniversiteler - Avrupa

- **Aix-Marseille University**, €15M, Mart'25
- **Free University, Brüksel**, 12 postdoc
- **İspanya**; €200K /Proje/ABD araştırmacı
- **Norveç**; \$9.9M yabancı araştırmacılar, Nisan'25
- **Avusturya**; Harvard, MIT, Princeton gibi üniversitelerden 25 araştırmacıya €500K/araştırmacı destek vererek aldı; Eylül'25.
- **Almanya**:
 - €10M, ABD'den gelecek tıp alanında çalışan araştırmacılara
 - Alexander von Humboldt, €3.5M- €5M/araştırmacı
- **İngiltere**: £54M, "Global Talent Fund", 2025

Türkiye için fırsatlar

Kamu: Stratejik konulara kaynak

- *Alt yapı destekleri, AR-GE fonları, Girişimcilik destekleri*
TÜBİTAK 1004 - Mükemmeliyet Merkezi Destek Programı
TÜBİTAK 1702 - Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destek Programı
...

- ***İnsan Kaynağını** geliştirme, koruma ve geri kazanma*
TÜBİTAK 2221 – Konuk/Ziyaretçi Araştırmacılar Programı
TÜBİTAK 2232-A/B - Uluslararası Lider/Genç Araştırmacılar Programı
...

AR-GE ve İnovasyon ekosisteminin çekici kılınması

Türkiye için fırsatlar Üniversiteler

➤ **Eğitim**

Yapay Zeka araçlarının etkin kullanımı

Programların 21. yy gerçeklerine uyumu – Sanayi işbirliği

YL ve Doktora programlarının etki odaklı olması – Sanayi işbirliği

➤ **İnsan Kaynağı**

Mezunların araştırmaya motive edilmesi

Doktora programlarının çekici kılınması

Lise/Üniversite mezunların yurtiçi üniversiteleri alternatif olarak görmelerinin sağlanması

Türkiye için fırsatlar

AB'den dersler

Mario Draghi, İtalya eski Başbakanı, ECB eski başkanı:

- Son elli yılda sıfırdan kurulmuş ve €100B üzerinde piyasa değerine ulaşmış hiçbir AB şirketi bulunmazken, değerlemesi €1T üzerinde olan altı ABD şirketinin tamamı bu dönemde ortaya çıkmıştır.
- AB şirketleri, Ar-Ge ve inovasyon harcamalarında ABD'li muadillerinden yaklaşık €270B daha az harcamaktadır.
- ABD'de en büyük üç Ar-Ge ve inovasyon yatırımcısı teknoloji şirketleri iken, Avrupa'da ilk üç hâlâ otomotiv şirketleri.

Benzetme: ABD ile karşılaştırıldığında AB ekonomisi, orta viteste sıkışıp kalmış güçlü ve iyi mühendislik ürünü bir arabaya benzetilebilir.

İş Dünyası

➤ **Bilgi Ekonomisine Uyum**

Sanayi ekonomisi: "**Makine + işçi + üretim bandı**"

Bilgi ekonomisi: "**Bilgi + yetenek + teknoloji + veri**"

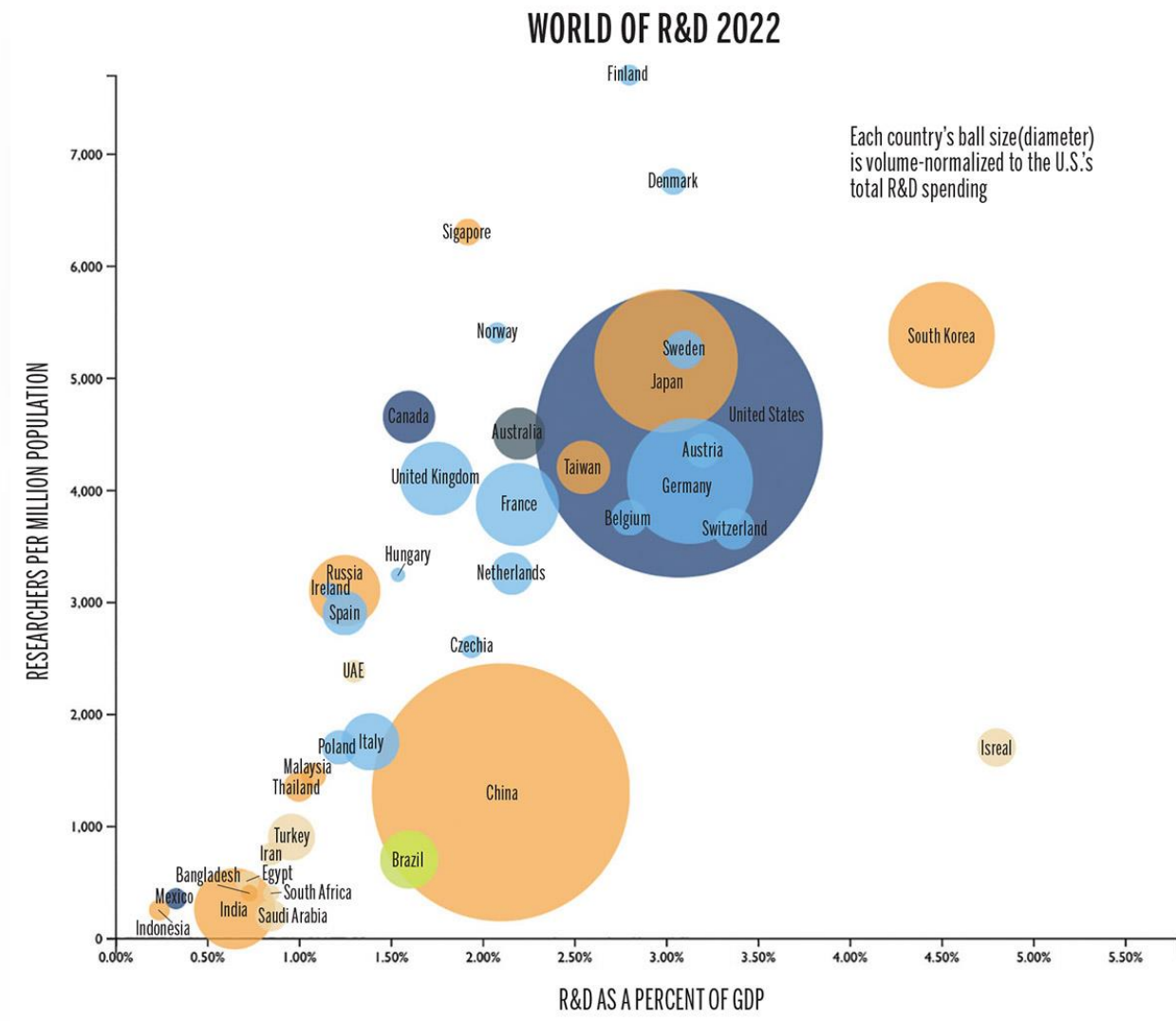
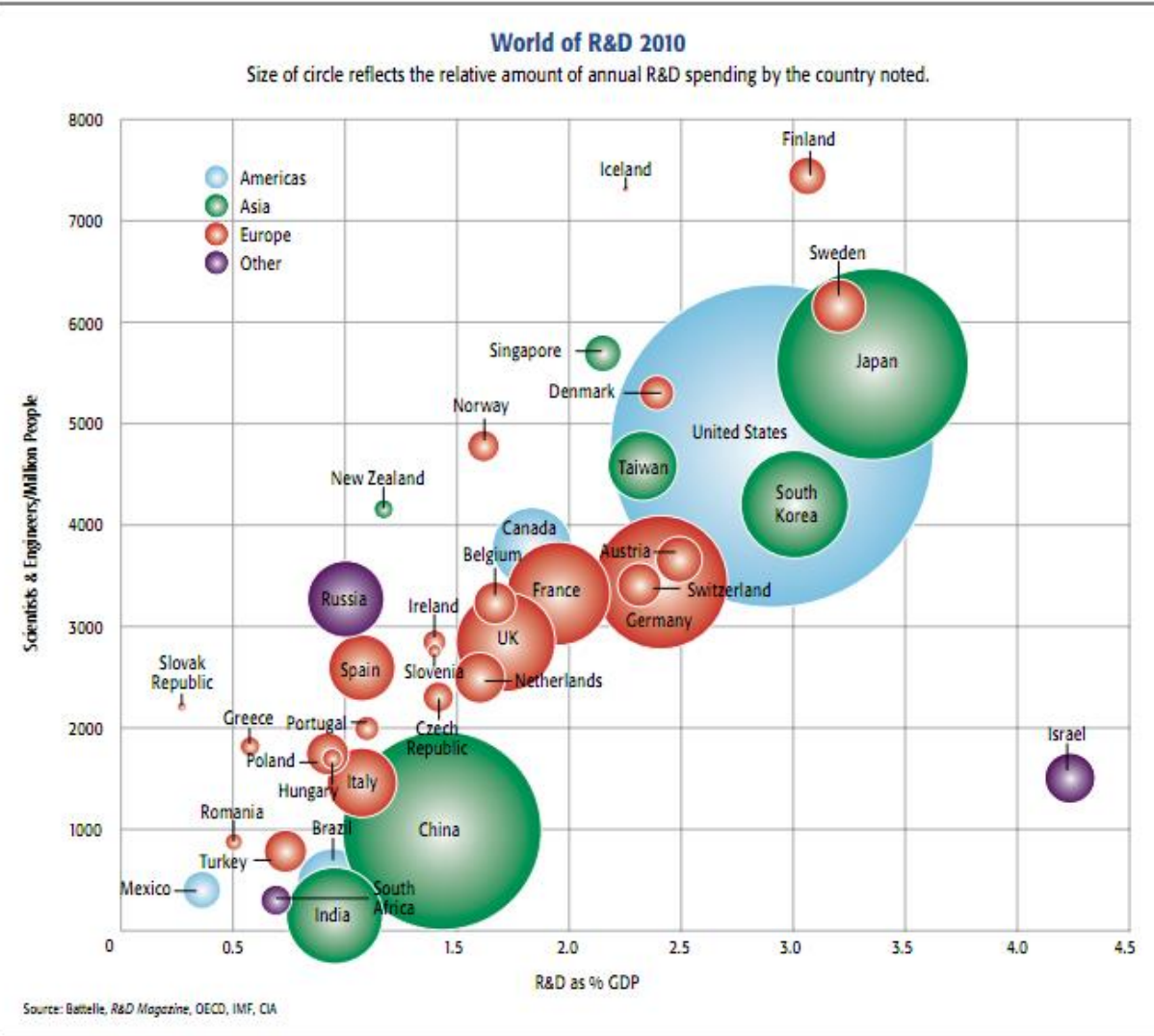
➤ **Araştırma ve İnovasyon yatırımları**

Kamu ve Üniversiteler ile etkin işbirlikleri

➤ **İnsan Kaynağı**

AR-GE yetkin eleman alımı ve yetiştirilmesi

İnsan Kaynağı

ÜSİMP ULUSAL Kongresi - Fuarı - Sempozyumu

Değişen Küreselleşmede Sürdürülebilir Üretim için ÜSİ

Teşekkürler!